

Napoved zaposlovanja organizacije OECD za leto 2011

Povzetek v slovenščini

- Napoved zaposlovanja OECD je letno poročilo organizacije OECD o stanju na trgu dela in zaposlitvi na celotnem območju OECD.
- Izdaja za leto 2011 ponuja pregled pogojev na trgu dela kot posledica finančne in ekonomske krize. Kljub temu, da je splošna raven nezaposlenost padla v primerjavi z najvišjo stopnjo med recesijo, je v veliko državah še vedno visoka, še posebej za občutljive skupine, kot so socialno ogroženi mladostniki. Kljub finančnim pritiskom je pomembno, da se vzdržuje ustrezne ukrepe za rešitev problema visoke ravni nezaposlenosti.
- Recesija v letih 2008-09 je služila kot močan „test izjemnih situacij“ za socialno varnostno mrežo v državah OECD. Napoved zaposlovanja prepozna potencialne pomembne pomanjkljivosti v dohodkovni podpori za nezaposlene. Med lekcijami, ki so se pojavile med krizo, je tudi ta, da obstaja dober razlog za začasno povečanje maksimalnega trajanja denarnega nadomestila za brezposelnost med hudo krizo, še posebej v državah, kjer je trajanje tega nadomestila relativno kratko in dostop do nadomestil za dolgo nezaposlene osebe omejen.
- Izdaja za leto 2011 tudi analizira programe za socialno varstvo v uveljavljajočih se gospodarstvih in kako jih oblikovati, da se izognejo razvrednotenju spodbud na delovnem mestu. Temeljita ocena zavarovanja za primer nezaposlenosti v Braziliji, gotovinskih transferjev v Južni Afriki in zdravstvenega varstva v Mehiki kaže, da lahko podaljšanje socialne varnosti v uveljavljajočih se gospodarstvih, če je ustrezno oblikovano, pripomore k boljšim rezultatom na trgu dela.
- Poročilo za leto 2011 kaže, da veliko delavcev v državah OECD doživi velika nihanja v zaslužku od enega leta do drugega. Veliki upadi v posameznikovem zaslužku povečajo tveganje revščine in finančnega stresa, vendar lahko progresivna obdavčitev dohodka in velikodušno nadomestilo za nezaposlenost ublažita posledice nestanovitosti zaslužka na gospodinjstvo. Zaščita zaposlitve lahko ublaži kratkoročen vpliv makroekonomskih šokov na zaposlitev in zaslužek. Vendar pa so strogi predpisi o odpuščanju pogosto povezani z dvojnostjo trga dela, kar od oblikovalcev politik zahteva iskanje ravnovesja med konkurenčnimi učinki predpisov o odpuščanju.
- Napoved zaposlovanja kaže, da je eden od štirih delavcev v OECD preveč usposobljen za svoje delovno mesto, medtem ko je premalo usposobljen samo malo več kot eden od petih. Nesorazmerje v kvalifikacijah pa ne pomeni resničnega nesorazmerja med sposobnostmi delavcev in sposobnostmi, potrebnimi za trg dela. Kljub temu pa je 40 % preveč usposobljenih delavcev mnenja, da so sposobni prevzeti bolj zahtevne delovne naloge. Ta in druga nova empirična odkritja ponujajo osnovo za boljše razumevanje vloge, ki jo imajo izobraževalni sistemi, inštitucije za vseživljenjsko učenje in politike trga dela pri zagotavljanju potrebnih veščin za delavce na trgu dela in da se te veščine ujemajo z najustreznejšimi delovnimi mesti.

NEREŠENE ZADEVE: VLAGANJE V MLADE

Podpiranje močnejše rasti delovnih mest je ključnega pomena, vendar so potrebni tudi širši ukrepi za reševanje strukturnih težav na trgu dela ...

Podpiranje ekonomske rasti z veliko delovnimi mesti mora biti ključen odziv za reševanje dolgotrajne nezaposlenosti. Vendar pa samo po sebi morda ni dovolj za odpravljanje posledic izgubljenih priložnosti, ki so se pojavile pred krizo, ko so bili močnejši ekonomski pogoji neuspešni pri dolgoročnem zmanjševanju neenakosti tako pri prihodkih kot tudi pri dostopu do dobro plačanih in produktivnih delovnih mest. Še več, kot je dokumentirano v OECD-jevem nadaljevanju poročila iz leta 2008 o neenakovrednem razvoju, so se nekatere neenakosti še povečale.

Nekateri mladi so v veliki nevarnosti, da se ločijo od trga dela. To tveganje je poudarjeno zaradi krize ...

Več je treba narediti za trajno izboljšanje učinkov trga dela za mlade, ki jih je recesija nesorazmerno prizadela (kot je dokumentirano v 1. poglavju te izdaje). V prvem četrtletju leta 2011 je bila v območju OECD stopnja nezaposlenosti za mlade (od 15. do 24. leta) 17,4 % v primerjavi s 7 % za odrasle (od 25. leta naprej).

Vendar ti podatki o nezaposlenosti mladih prikazujejo samo del slike težav, s katerimi se mladi soočajo na trgu dela. Na splošno so mladi, ki niso niti zaposleni niti se ne šolajo ali usposablajo (ti. skupina NEET), skupina, ki je izpostavljena visokemu tveganju marginalizacije in izključitve s trga dela, še posebej tisti, ki že dlje niso del zaposlitvenega sveta. V zadnjem četrtletju leta 2010 je ta skupina štela 12,6 % vseh mladih, starih od 15 do 24 v 30 državah OECD, za katere so na voljo podatki, in je narasla z 10,6 % v letu 2008. To predstavlja 22,3 milijonov mladih, od tega je 14,6 milijonov neaktivnih, ki se ne izobražujejo in od tega jih je 7,7 milijonov nezaposlenih.

V okviru slabega pridobivanja delovnih mest je velik in rastoč sorazmeren del mladih, tudi tistih, ki bi si v boljših časih našli službo, izpostavljen nevarnosti podaljšane nezaposlenosti ali neaktivnosti in potencialnim dolgoročnim negativnim posledicam za svoje kariere ali t.i. učinek brazgotine. Ta tveganja vključujejo dolgoročno težavnost iskanja zaposlitve in nenehne razlike v plačah v primerjavi z vrstniki. Mladi, ki bodo v bližnji prihodnosti prenehali s šolanjem, bodo verjetno imeli večje težave pri iskanju zaposlitve, kot prejšnje generacije.

Reševanje problema izločevanja mladih s trga dela je dobro raziskan problem, vendar brez enostavne rešitve ...

Problem slabih rezultatov na trgu dela za nekatere skupine mladih ni nič novega in že leta predstavlja preokupacijo za vlade. V bistvu so težave z mladimi ponavljajoča se tema OECD-jeve ocene o politiki zaposlovanja že več kot 50 let.

Iz tega dela smo se naučili, da ne obstajajo hitre rešitve, ki bi vsem mladim zagotovile dober začetek na trgu dela. Nekateri države so v tem boljše kot druge, vendar se vse soočajo z izzivom, kako pomagati mladim, ki so v nevarnosti, da bodo izločeni s trga dela. Močnejše ustvarjanje delovnih mest je ključni del rešitve, vendar ne bo pomagalo vsem mladim, če ga ne bodo spremljali drugi ukrepi. Poročilo OECD za leto 2010, dober začetek? Delovna mesta za mlade, ki povzema ključne lekcije iz pregledov 16 držav, izpostavlja obilo dobrih praks, ki mladim pomagajo na prvo stopničko v njihovi karieri.

Pomemben je dvostranski pristop k reševanju problema. Na eni strani so osnovne strukturne ovire za vključitev mladih v trg dela, na drugi pa povečano število mladih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo, kar je posledica krize.

Treba je sprejeti ukrepe za reševanje strukturnih problemov ...

Najprej je treba določiti politiko, kako premagati dolgoročni neuspeh pri zagotavljanju boljšega začetka za mlade na trgu dela. Za začetek je treba sprejeti preventivne ukrepe za izboljšanje izobrazbe in oskrbe v zgodnjih letih, še posebej za otroke iz družin z nizkimi dohodki in socialno ogroženih družin. Za poln učinek je treba te ukrepe neprekinjeno izvajati skozi celotno obdobje obveznega šolanja. Tako bi zmanjšali število mladih, ki ne dokončajo šolanja.

Poleg teh ukrepov se je treba potruditi za doseg boljšega ujemanja med znanjem, ki je pridobljeno v šoli, in znanjem, ki je potrebno na trgu dela. Kot je dokumentirano v 4. poglavju te izdaje, je velik del mladih delavcev preveč usposobljen za svoje delovno mesto, čeprav se ta del znižuje s starostjo. Zmanjševanje neujemanja v znanju zahteva večjo odzivnost izobraževalnega sistema na spremembe v potrebnem znanju in okrepitev možnost izbire izobraževanja, npr. z boljšimi priložnostmi za poklicno izobraževanje in usposabljanje.

Na koncu je tudi treba odstraniti ovire pri zaposlovanju mladih. Visoko segmentirani trgi dela so posledica preveč strogih pravil glede pogodb za nedoločen čas, kar lahko pomeni, da kratkotrajno delovno razmerje ne omogoča napredovanja na bolj stabilno delovno mesto in tako postane slepa ulica. Če je minimalna plača preblizu povprečni plači, lahko minimalna plača odvrta delodajalce od zaposlovanja nizko izobraženih in neizkušenih mladih ljudi. Zato so nekatere države vpeljale ravni plače za mlade, ki so nižje od minimalne plače.

In kljub finančnim pritiskom je pomembno vzdrževati zadostne vire za stroškovno učinkovite ukrepe za odpravljanje visokega porasta nezaposlenosti mladih ...

Drugo vejo akcijskih načrtov je treba usmeriti v reševanje porasta nezaposlenosti mladih, do katere je prišlo med nedavno ekonomsko in finančno krizo. Ker se veliko držav sooča z velikimi pritiski za finančno konsolidacijo, je pomembno, da dajo vlade prednost stroškovno učinkovitim posredovanjem za izboljšanje rezultatov na trgu dela za mlade. Politika bi se morala osredotočiti na najbolj ogrožene, vključno s tistimi, ki so dolgoročno nezaposleni, in tistimi, ki jim grozi izločitev.

Programi za pomoč pri iskanju zaposlitve so se izkazali za najbolj stroškovno učinkovito zgodnjo intervencijo za mlade, ki so ocenjeni kot pripravljeni za delo. Začasno podaljšanje socialne varnostne mreže je tudi lahko bistvenega pomena pri preprečevanju revščine med nezaposleno mladino. Kot je dokumentirano v 3. poglavju te izdaje, je nestanovitnost zaslužka še posebej visoka med mladimi delavci. Nekatere države so uvedle tudi subvencije za plače, da bi zaposlovalce spodbudili k zaposlovanju nizko izobražene nezaposlene mladine. V izogib dobro poznanim učinkom balasta, ki so zakoreninjeni v teh subvencijah (npr. zaposlovanje, ki bi se zgodilo tudi brez subvencije), morajo biti subvencije ustrezno usmerjene, npr. na majhna ali srednja podjetja ali za vajenske pogodbe. V veliko državah je morda prisotna tudi potreba po razširitvi priložnosti za programe „izobraževanje in delo“, npr. vajeinstvo in drugi programi za poklicno izobraževanje in usposabljanje.

In za mladino, ki je najbolj izpostavljena socialni izločitvi, je treba pripraviti bolj intenzivne ukrepe pomoči. Za njih je strategija vrnitve v učilnico morda neproduktivna, zato so programi usposabljanja izven tradicionalnih šol, v kombinaciji z redno izpostavljenostjo delu in odraslim mentorstvom, pogosto boljše strategije za te izključene mlade ljudi.

Vlaganje v mlade mora biti ključni cilj politike, da se doseže boljše ekonomske in socialne rezultate za vse.

Vlaganje v mlade in zagotavljanje boljših začetkov v svetu dela mora biti ključni cilj politike. Drugače obstaja veliko tveganje vztrajanja ali rasti deleža mladih, ki so zaostali in se soočajo s slabimi možnostmi za zaposlitev in zaslužek. V kontekstu starajočega prebivalstva si gospodarstva OECD in družbe enostavno ne morejo privoščiti velikih ekonomskih in socialnih stroškov, ki bi jih prinesel tak rezultat.

© OECD

Ta povzetek ni uradni prevod OECD.

Reproduciranje tega povzetka je dovoljeno pod pogojem, da so navedene avtorske pravice OECD in naslov originalne publikacije.

Večjezični povzetki so prevedeni izvlečki publikacij OECD, ki so v izvirniku izdane v angleškem in francoskem jeziku.

Na razpolago so brezplačno v spletni knjigarni OECD www.oecd.org/bookshop

Za več informacij se obrnite na Enoto OECD za pravice in prevode, Direktorat za javne zadeve in komunikacije na: rights@oecd.org ali prek faksa: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Obiščite našo spletno stran www.oecd.org/rights

